

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΕΛ ΑΒΙΒ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ενημερωτικό Δελτίο
E-News Letter

Τεύχος 11ο 1-30/11/2020

Δευτέρα 30-11-2020

Θετική αναθεώρηση προοπτικών ισραηλινής οικονομίας

Μια εβδομάδα αφού η κυβέρνηση δημοσίευσε τα προκαταρκτικά στοιχεία για το ΑΕΠ του τρίτου τριμήνου του Ισραήλ, οι οικονομολόγοι και οι θεσμοί αρχίζουν να είναι πιο αισιόδοξοι στις προβλέψεις τους για την οικονομία, τόσο για το 2020 συνολικά όσο και για το 2021. Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία εξέπληξε με τις προβλέψεις της με ένα ποσοστό που δείχνει ετήσιο άλμα 37,9% στο ΑΕΠ κατά τους τρεις μήνες από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, όταν το πρώτο κύμα πανδημίας κοροναϊού ήταν στο απόγειό του στη χώρα. Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι το ΑΕΠ μειώθηκε για το τρίτο τρίμηνο κατά μόλις 1,4% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα πριν από ένα χρόνο, που συνιστά μια από τις καλύτερες επιδόσεις, αναφορικά με την διαπιστωθείσα μείωση, μεταξύ των ανεπτυγμένων χωρών.

Το Υπουργείο Οικονομικών αναμένεται να εκδώσει σύντομα αναθεωρημένη προοπτική που θα είναι αρκετά πιο αισιόδοξη από την τρέχουσα. Η επικεφαλής οικονομολόγος του Υπ. Οικονομικών κα Sira Grinberg, προέβλεψε ότι, η πτώση, στο πιο αισιόδοξο σενάριο της, θα κυμανθεί στο 5,1% του ΑΕΠ το 2020, με την ανάπτυξη να ανακάτ τη θετική πορεία της με ρυθμό 5,4% το 2021. Οι πιο απαισιόδοξες προβλέψεις της, που υφίσταντο μέχρι σήμερα, αναφέρονταν σε συρρίκνωση του ΑΕΠ 7,3% φέτος, ακολουθούμενη από έντονη αύξηση 2,3% την επόμενη χρονιά. Η ερευνητική μονάδα της Κεντρικής Τράπεζας του Ισραήλ, η οποία περίμενε το τρίτο τρίμηνο να είναι ισχυρότερη η ανάπτυξη, επανεξετάζει τώρα τις προοπτικές της για το τέταρτο τρίμηνο, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα που προκύπτουν μετά το τέλος του δεύτερου κλειδώματος (αναστολής λειτουργίας μέρους της οικονομίας) του Ισραήλ στα μέσα Οκτωβρίου και το κατοπινό σταδιακό άνοιγμα της οικονομίας. Μέχρι τώρα υφίστατο πρόβλεψη εκ μέρους της για ελαφρώς μικρότερη συρρίκνωση από εκείνη του Υπουργείου Οικονομικών που θα κυμαίνοτο μεταξύ 5% και 6,5% φέτος, αλλά ήταν πιο απαισιόδοξη αναφορικά με τις προοπτικές του 2021.

Εν τω μεταξύ, η επικεφαλής οικονομολόγος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στο Ισραήλ κα Ina Petrova δήλωσε την παρελθούσα Πέμπτη ότι το ΔΝΤ θα αναθεωρήσει την πρόβλεψή του για το Ισραήλ η οποία θα καταγράψει ότι το 2020 θα υπάρξει τελικώς σημαντικά μικρότερη συρρίκνωση του ΑΕΠ από τις αρχικές προβλέψεις. Μέχρι τώρα, το ΔΝΤ ήταν πιο απαισιόδοξο από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που εκτιμούσαν ότι το Ισραηλινό ΑΕΠ θα συρρικνωθεί τουλάχιστον κατά 5,9% την φετινή χρονιά. Η κα Petrova ανέφερε ότι τα στοιχεία οπωσδήποτε καταγράφουν πολύ ευνοϊκούς αριθμούς ανάπτυξης οπότε σίγουρα πρόκειται να αναθεωρηθεί η τελική πρόβλεψη για το 2020, καθώς τελικώς το τέλος του έτους θα διαπιστωθεί πολύ χαμηλότερη συρρίκνωση. Οι οικονομολόγοι Gil Bufman, Gili Ben-Avraham και Yaniv Bar, που παρακολουθούν συστηματικά την πορεία της Ισραηλινής οικονομίας και κορυφαία στελέχη της Bank Leumi, που είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος χορηγός δανείων του Ισραήλ, έχουν ήδη αναβαθμίσει τις προβλέψεις τους για πτώση του ΑΕΠ το 2020 που δεν θα υπερβεί το 3,4% φέτος, αντί της προηγούμενης εκτίμησής της για αρνητικό 5,5%.

Στο δεύτερο τρίμηνο του 2020 το ισραηλινό ΑΕΠ κατέγραψε την μεγαλύτερη τριμηνιαία συρρίκνωση της ισραηλινής οικονομίας των τελευταίων 40 ετών. Η ανάκαμψη ήρθε καθώς το Ισραήλ ανέκαμψε το τρίτο τρίμηνο μετά το lockdown της περασμένης άνοιξης. Το δεύτερο lockdown τέθηκε σε ισχύ μόνο τις τελευταίες δύο εβδομάδες του τρίτου τριμήνου, οπότε είχε σχετικά μικρό αντίκτυπο. Το αποτέλεσμα ήταν τους πρώτους εννέα μήνες του έτους, το ΑΕΠ να μειωθεί κατά 3%, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2019.

Οι οικονομολόγοι της Leumi δήλωσαν ότι το τρίτο τρίμηνο αποδείχθηκε καλύτερα από το αναμενόμενο, εν μέρει επειδή οι καταναλωτικές δαπάνες αυξήθηκαν από την απαγόρευση των ξένων αεροπορικών ταξιδιών, πράγμα που σήμαινε ότι οι Ισραηλινοί ξόδεγαν χρήματα διακοπών στο εσωτερικό και όχι στο εξωτερικό. Επιπλέον, οι εξαγωγές εμπορευμάτων σημείωσαν επιδόσεις πολύ καλύτερες από το αναμενόμενο, ενώ οι εισαγωγές συρρικνώθηκαν, γεγονός που συνέβαλε στην αύξηση του ΑΕΠ. Όσον αφορά το τέταρτο τρίμηνο, η Leumi αναμένει ότι η οικονομία θα συρρικνωθεί ξανά λόγω του δεύτερου lockdown και του συνεχιζόμενου μερικού κλεισίματος της οικονομίας. Αλλά το 2021, αναμένει αύξηση του ΑΕΠ μεταξύ 5% και 6%.

Τέλος παρόλο που γενικά το ΔΝΤ επαίνεσε την ανταπόκριση της κυβέρνησης στην πανδημία του κοροναϊού, προέτρεψε την κυβέρνηση να εγκρίνει τον κρατικό προϋπολογισμό του 2021 κατά απόλυτη προτεραιότητα για να βοηθήσει στην ιεράρχηση των δαπανών, την αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας και την μείωση της οικονομικής αβεβαιότητας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ◆ Θετική αναθεώρηση προοπτικών ισραηλινής οικονομίας σελ. 1
- ◆ Ιατρικός τουρισμός σελ. 2
- ◆ Συνέδριο για αγροτεχνολογία σελ. 3
- ◆ Ενίσχυση shekel σελ. 4
- ◆ Ιδιωτικοποίηση Israel Airspace σελ. 4
- ◆ Διαδικτυακό σεμινάριο για προσέλκυση επενδύσεων σελ. 5
- ◆ Προκήρυξη μεγαλύτερου έργου παραγωγής ενέργειας από ηλιακή θερμότητα σελ. 5

Ιατρικός Τουρισμός

Σύμφωνα με έρευνα του διαδικτυακού ιστοχώρου Media Line, που δημοσιεύθηκε στην Jerusalem Post, η πλέον πρόσφατη περιφερειακή αντιπαλότητα στη Μέση Ανατολή δεν έχει καμία σχέση με την πολιτική ή τη διπλωματία, καθώς οι χώρες της περιοχής ανταγωνίζονται μεταξύ τους για να προσελκύσουν ιατρικούς τουρίστες. Ενώ η ιατρική βιομηχανία έχει πληγεί από τον COVID-19 ορισμένες χώρες σχεδιάζουν την επόμενη μέρα μετά την πανδημία.

Το Ιατρικό Κέντρο Hadassah-University του Ισραήλ, με έδρα την Ιερουσαλήμ, σχεδιάζει την δημιουργία παραρτήματος στο Ντουμπάι μετά την υπογραφή των Συμφωνιών του Αβραάμ, με τις οποίες εγκαθιδρύθηκαν επίσημοι διπλωματικοί δεσμοί μεταξύ του Ισραήλ και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων.

«Σκεφτόμαστε διαφορετικά» δήλωσε ο καθηγητής Ze'ev Rotstein, Γενικός Διευθυντής του Ιατρικού Κέντρου Hadassah. «Ίσως αυτό οφείλεται στα χρόνια που το δημόσιο ιατρικό σύστημα στο Ισραήλ ήταν σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα και είχε σημαντικές ανάγκες, ενώ παράλληλα έχουμε διαπιστώσει ότι τα ΗΑΕ έχουν αντίστοιχες ανάγκες τώρα και επιθυμούν τη συνεργασία μας». Η επέκταση στα ΗΑΕ δεν είναι η κορυφαία προτεραιότητα του Rotstein. Το Hadassah έχει ήδη ένα παράρτημα στη Μόσχα που εστιάζει στον καρκίνο. Έχει επίσης λάβει αιτήματα για άνοιγμα παραρτημάτων στο Μεξικό και αλλού. Ο κ. Rotstein δήλωσε ότι ο σχεδιασμός είναι αρχικός να οικοδομηθεί μια κανούργια παντοδύναμη μονάδα του Hadassah στην Ιερουσαλήμ ώστε ο λαός του Ισραήλ να απολαύσει υψηλού επιπέδου ιατρικές υπηρεσίες και συνακόλουθα να προσελκυσθούν και ιατρικοί επισκέπτες από την Μέση Ανατολή. Όπως τόνισε ισραηλινοί γιατροί και ερευνητές χαιρούν υψηλής εκτίμησης σε άλλες χώρες και οι ξένοι έρχονται στο Ισραήλ προσελκόμενοι από την ιατρική τους εμπειρία.

Το Sheba Medical Center, το μεγαλύτερο νοσοκομειακό συγκρότημα του Ισραήλ, προσπαθεί επίσης να δελεάσει ιατρικούς τουρίστες στην πανεπιστημιούπολη Ramat Gan στα περίχωρα του Τελ Αβίβ. Η Yulia Yusim, ανώτερη συντονιστής μάρκετινγκ του τμήμα διεθνούς ιατρικού τουρισμού του Sheba, αναφέρει ότι οι περισσότεροι από τους ασθενείς από το εξωτερικό έρχονται για περίθαλψη στην αιματολογία, την ογκολογία ή την καρδιολογία. «Προσφέρουμε πλήρη φροντίδα στα Αγγλικά και στα Ρωσικά και παρέχουμε μεταφραστικές υπηρεσίες», είπε στο The Media Line. «Σε κάθε ασθενή έχει ανατεθεί ένας ειδικός συντονιστής που χρησιμεύει ως πρώτο σημείο επαφής κατά τη διάρκεια παραμονής τους στο Sheba.»

Σύμφωνα με το blog Booking Health, στο Ισραήλ εισρέουν ετησίως 500 εκατ. δολ. από παροχή υπηρεσιών ιατρικού τουρισμού, ενώ το 80% των ξένων ασθενών που αναζητούν θεραπεία στο Ισραήλ αφορά την ογκολογία.

Στη γειτονική Ιορδανία υπάρχει επίσης ακμάζων ιατρικός τουρισμός καθώς υποδέχεται κατά μέσο όρο περισσότερους από 250.000 ξένους ασθενείς ετησίως, σύμφωνα με τον Δρ. Fawzi Al-Hammouri, πρόεδρο της Ένωσης Ιδιωτικών Νοσοκομείων Jordan. Οι περισσότεροι από αυτούς τους ασθενείς προέρχονται από άλλα αραβικά εδάφη, όπως η Σαουδική Αραβία, το Ιράκ και τα Παλαιστινιακά Εδάφη. Οι πιο περιζήτητες θεραπείες περιλαμβάνουν εκείνες της καρδιολογίας, της βαριατρικής χειρουργικής και της ορθοπεδικής. Η ισχύς της Ιορδανίας, σύμφωνα με τον κ. Hammouri, έγκειται στην υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, οι οποίες βασίζονται σε ιατρούς, νοσηλεύτες, φαρμακοποιούς και μηχανικούς υψηλής ειδίκευσης όσο και στο ανταγωνιστικό κόστος των ιατρικών υπηρεσιών. Παράλληλα η διαθεσιμότητα καλά εξοπλισμένων νοσοκομείων και προηγμένου ιατρικού εξοπλισμού δεν οδηγεί σε μεγάλο χρόνο αναμονής. Η Ιορδανία σχεδιάζει επίσης να ξεκινήσει να προσφέρει οδοντιατρική περίθαλψη και υπηρεσίες υποβοηθούμενης διαβίωσης για αλλοδαπούς. Ο κύριος ανταγωνιστής της είναι η Τουρκία, η οποία διαθέτει επίσης μια ισχυρή τουριστική βιομηχανία υγείας.

Οι πελάτες της Τουρκίας προέρχονται κυρίως από τη Ρωσία, την Ανατολική και τη Νότια Ευρώπη και χώρες της Μέσης Ανατολής όπως η Σαουδική Αραβία και το Κατάρ, λέει ο Hamim Moshtaghian, συνιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος του ElCid Turismo España, ενός ταξιδιωτικού γραφείου με έδρα τη Βαρκελώνη που προσφέρει υπηρεσίες ιατρικού τουρισμού στη Μέση Ανατολή. Οι υπηρεσίες υγείας για τις οποίες διαπιστώνει τη μεγαλύτερη ζήτηση είναι οι μεταμοσχεύσεις μαλλιών και άλλοι τύποι πλαστικής χειρουργικής, είπε στο The Media Line, προσθέτοντας ότι οι ασθενείς προτιμούν τις χαμηλές τιμές και τα σημεία διακοπών της Τουρκίας, καθώς και τη βολική τοποθεσία της μεταξύ Ευρώπης και Ασίας. Το κόστος αυτών των χειρουργικών επεμβάσεων είναι συνήθως το ένα τρίτο αυτών που προσφέρουν οι κλινικές στην Ευρώπη στους ασθενείς τους ενώ, όπως ανέφερε, η ποιότητα εξυπηρέτησης της Τουρκίας είναι σχετικά υψηλή, ως εκ τούτου, προτιμούν να αγοράζουν εισιτήρια, να κάνουν κράτηση ξενοδοχείων και να κάνουν αυτές τις χειρουργικές επεμβάσεις στην Τουρκία αντί για τη δική τους πόλη στην Ευρώπη ή ακόμη και σε αραβικές χώρες, προσθέτοντας, ότι οι Ευρωπαίοι συχνά βλέπουν την Τουρκία ως ασφαλέστερη από την υπόλοιπη Μέση Ανατολή. Οι κύριοι αντίπαλοι της Τουρκίας για διεθνείς ασθενείς περιλαμβάνουν την Ινδία, τη Νότια Κορέα και τη Βουλγαρία. «Κάθε χώρα έχει τα δικά της χαρακτηριστικά. Το κόστος θεραπείας στην Τουρκία είναι πολύ χαμηλότερο από ό, τι στη Βουλγαρία. Άνθρωποι από την Ανατολική Ασία προτιμούν την Ινδία από χώρες όπως η Τουρκία», είπε.

Ο Δρ Murat Ustun, επικεφαλής bariatric χειρουργός στο Bariatric Center της Κωνσταντινούπολης και ιδρυτής της εταιρείας Fly to Cure Healthcare Ltd., βρετανικής εταιρείας ιατρικού τουρισμού, δήλωσε στο The Media Line ότι οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που ταξιδεύουν στην κλινική του από το εξωτερικό είναι κάτοικοι της Δυτικής Ευρώπης, κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία και τη Γαλλία. Βλέπει επίσης ασθενείς από το Κατάρ και το Κουβέιτ.

Παρά την πανδημία κοροναϊού, πιστεύει ότι το μέλλον του ιατρικού τουρισμού στην Τουρκία είναι λαμπρό. «Ο COVID-19 και οι ταξιδιωτικές απαγορεύσεις έχουν μειώσει δραματικά τους αριθμούς», είπε. «Αλλά προσωπικά, είμαι πολύ αισιόδοξος για τον τουρισμό υγείας στην Τουρκία, λόγω των υψηλών προδιαγραφών των νοσοκομείων και άλλων εγκαταστάσεων και των πολύ έμπειρων χειρουργών». Παραδόξως, μερικά από τα οικονομικά δεινά της Τουρκίας είναι προς όφελος για τον τομέα του τουρισμού υγείας.

«Η βαθιά κρίση συναλλάγματος σε ξένο νόμισμα βοηθά», είπε, αναφερόμενος στην τουρκική λίρα, η οποία υποτιμήθηκε σε ιστορικά χαμηλά έναντι του δολαρίου ΗΠΑ αυτό το μήνα. Από πλευράς μας σημειώσαμε ότι ο ιατρικός τουρισμός στο Ισραήλ έχει αναδειχθεί σε σημαντικό παράγοντα της οικονομίας και έχει ενταχθεί σε σταθερό σχεδιασμό των αρμόδιων Υπουργείων. Ωστόσο προκαλεί ιδιαίτερα ενδιαφέρον η ανάδειξη της Τουρκίας στο εν λόγω δημοσίευμα ως αξιόπιστου προορισμού για ιατρικές υπηρεσίες, ειδικώς στην παρούσα συγκυρία, που και η ίδια η Jerusalem Post φιλοξενεί διαρκώς εξαιρετικά αρνητικά κείμενα για την αρνητική συμπεριφορά της και αποσταθεροποιητικό ρόλο της στην ευρύτερη περιοχή

Συνέδριο για αγροτεχνολογία

Η ισραηλινή πλατφόρμα **IMPROVATE** πραγματοποίησε στις 22 Οκτωβρίου συνέδριο για την προώθηση της συνεργασίας στον κλάδο αγροτεχνολογίας μεταξύ Ισραήλ και χωρών ΝΑ Ευρώπης. Στο συνέδριο συμμετείχαν: η Υπουργός Γεωργίας της Βουλγαρίας κα Taneva, ο Υπουργός Οικονομικών της Βουλγαρίας κ. Borisov, η Υπουργός Γεωργίας της Κροατίας κα Vuckovic, ο Υπουργός Γεωργίας του Ισραήλ κ. Schuster και από ελληνικής πλευράς ο Υφυπουργός Εσωτερικών Μακεδονίας Θράκης κ. Θεόδωρος Καράογλου και η Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κα Φωτεινή Αραμπατζή. Στο συνέδριο συμμετείχε και ως συνδιοργανωτής ο πρώην Πρόεδρος της Βουλγαρίας κ. Plevneliev.

Το Διεθνές Συνέδριο **IMPROVATE** προβλήθηκε ως μια σπάνια ευκαιρία για ισραηλινές εταιρείες να κάνουν επιχειρήσεις και να δημιουργήσουν συνεργασίες στον τομέα της γεωργίας που ειδικά στη ΝΑ Ευρώπη αντιμετωπίζει την πρόκληση της τεχνολογικής επανάστασης. Πρόσφατα η εταιρεία είχε πραγματοποιήσει συνέδριο για την «επισιτιστική ασφάλεια» στην Αφρική, στην οποία συμμετείχαν ισραηλινές εταιρείες, καθώς και υπουργοί και επιχειρηματίες από την Αφρική, με επικεφαλής τον πρώην Π/Θ του Η.Β. κ. Tony Blair.

Οι συμμετέχοντες στο πάνελ Υπουργοί αναφέρθηκαν στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας της γεωργίας στη χώρα τους καθώς και στη μέθοδο πιθανής συνεργασίας με το Ισραήλ, στα χρηματοδοτικά μέσα που προσφέρει η ΕΕ για συνεργασίες. Ο Υφυπουργός κ. Καράογλου αναφέρθηκε ακριβώς στους τρόπους συνεργασίας στην γεωργία τονίζοντας τη σημασία της καινοτομίας στον τομέα και προέβαλε την εμπειρία και δυνατότητες του τεχνολογικού πάρκου Θεσσαλονίκης. Η Υφυπουργός κυρία Αραμπατζή μίλησε για τις πρωτοβουλίες του ΥΠΑΑΤ και τις πολιτικές ανακούφισης ομάδων γεωργών ειδικά απέναντι στις επιπτώσεις της πανδημίας ενώ αναφέρθηκε και σε συγκεκριμένα παραδείγματα δυνητικής συνεργασίας στη γεωργία ακριβείας.

Σύμφωνα με τους Υπουργούς που συμμετείχαν στην εκδήλωση, διαδικτυακά, ο γεωργικός τομέας στα Βαλκάνια αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς και παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες για όσους μετάσχουν στην διαδικασία διαμόρφωσης νέων όρων παραγωγής. Σύμφωνα με στοιχεία που επικαλέστηκε ο κ. Plevneliev, οι πέντε μεγαλύτερες εταιρείες παραγωγής αγροτικών προϊόντων στα Βαλκάνια συγκεντρώνουν συνολικά 1 δις δολ. ετησίως και οι πέντε ισοδύναμες στην Ελλάδα 3 δις δολ. ετησίως.

Οι συμμετέχοντες τόνισαν ότι δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η ζήτηση για τεχνολογία - σε άρδευση και επεξεργασία υδάτινων πόρων, σε μεθόδους καλλιέργειας και αναπαραγωγής, σε αυτοματισμούς, ρομποτική και γεωργία ακριβείας - έχει ολοένα και μεγαλύτερη ανοδική πορεία. Σκοπός όλων των εταιρειών αγροτεχνολογίας είναι σταδιακά η αύξηση της ποιότητας και ποσότητας όλων των μεγεθών που αφορούν όλες τις εκμεταλλεύσεις, σε όλα τα επίπεδα μέτρησης, να υποβληθούν σε μεταρρυθμίσεις, να βελτιστοποιούν τις ζωικές και φυτικές καλλιέργειες, να αυξάνουν την ουσιαστική παραγωγικότητα και να διασφαλίζουν τη βιώσιμη γεωργία. Σε όλα αυτά τα πλαίσια οι ισραηλινοί εκπρόσωποι των εταιρειών αγροτεχνολογίας παρουσίασαν σημαντικές καινοτομικές εφαρμογές και έθεσαν εαυτούς στη διάθεση όσων επιθυμούν να αναπτύξουν σημαντικές συνεργασίες.

Στην ημερίδα συμμετείχε, με συμμετοχή σε πάνελ που έλαβε χώρα στο πλαίσιο του συνεδρίου σε απευθείας μετάδοση από στούντιο, ο Πρέσβης κ. Π. Σαρής, ο υπογράφων και το στέλεχος Γραφείου μας κ. Κ. Δασκαλόπουλος Γραμματέας ΟΕΥ Α'. Κατά τη διάρκεια παρεμβάσεών μας παρουσιάσαμε στοιχεία που αφορούσαν τις προτεραιότητες ελληνικής αγροτικής τεχνολογίας και στοιχεία για τις διμερείς σχέσεις Ελλάδος-Ισραήλ στον τομέα, σύμφωνα με στοιχεία που μας προώθησε το Υπ Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Κατόπιν σχετικών ερωτήσεων εκ μέρους της συντονίστριας του πάνελ, αναπτύχθηκαν οι προοπτικές ανάπτυξης συνεργασίας μεταξύ ισραηλινών και ελληνικών επιχειρήσεων στον κλάδο αυτό, ενώ κ. Πρέσβης τόνισε ότι μετά και την πρόσφατη επίσκεψη κ. Πρωθυπουργού στο Ισραήλ και την υπογραφή σχετικής Κοινής Δήλωσης Ενδιαφέροντος, υπάρχει πρόθεση ανάπτυξης σημαντικών πρωτοβουλιών που θα δημιουργήσουν σημαντικές υπεραξίες για τους μετέχοντες και για το σκοπό αυτό κάλεσε τις ισραηλινές επιχειρήσεις σε αναζήτηση των ευκαιριών που παρουσιάζει ο δυναμικό αγροτικός τομέας στην Ελλάδα. Παρακολούθηση του συνεδρίου είναι εφικτή στον ιστότοπο: https://improovate.net/#food_security_section.

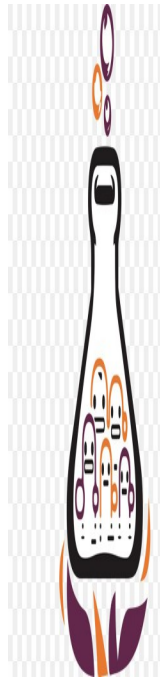
Η πλατφόρμα **IMPROVATE** καθιστά άμεση και προσιτή την προσέγγιση αγορών στόχους για τους ισραηλινούς δράντες στον κλάδο, έχει ιδρυθεί πρόσφατα από την I. Nevzlin (Πρόεδρο) και την Ronit Hochman (CEO) και εκτιμούμε πως αποτελεί χρήσιμο εταίρο για μελλοντικές συνεργασίες και μεταξύ ελληνικών και ισραηλινών εταιρειών.

Καθώς ο τομέας αυτός έχει ενταχθεί ήδη στους κορυφαίους της διμερούς συνεργασίας μεταξύ Ελλάδος-Ισραήλ, εκτιμούμε ότι θα πρέπει να υπάρξει στο βραχυπρόθεσμο διάστημα οργάνωση διμερούς, έστω και διαδικτυακής, συνάντησης των δύο πλευρών. Προς τούτο διατηρούμε ανοικτούς διαύλους και με την ως άνω πλατφόρμα αλλά και λοιπούς παράγοντες εδώ κλάδο.

Ενίσχυση shekel

Η αμερικανική πολυεθνική τράπεζα επενδύσεων και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών **Goldman Sachs** αναφέρει στην εβδομαδιαία έκθεσή τους ότι το νόμισμα του Ισραήλ - το σέκελ - ενισχύθηκε 1,5% έναντι του δολαρίου. Παρά την εμφάνιση αυτών των ενισχυτικών τάσεων η **Goldman Sachs** προειδοποίησε, ότι η ισχυρή συσχέτιση μεταξύ shekel και τεχνολογικών αποθεμάτων θα μπορούσε να οδηγήσει σε αδυναμία του ισραηλινού νομίσματος λόγω της επικράτησης του Δημοκρατικού κόμματος στις εκλογές και την επικράτηση του υποψηφίου των Δημοκρατικών Joe Biden και της ενδεχόμενης ανάκτησης του ελέγχου της Γερουσίας από τους Δημοκράτες. Ο λόγος, σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, είναι ότι οι Δημοκρατικοί ενδεχομένως θα υιοθετήσουν πολιτικές επιβολής περισσότερων φόρων και και ευνοϊκών πολιτικών για hedging δολαρίου, καθιστώντας ελκυστική τελικώς την αγορά δολαρίων και την αύξηση των σχετικών ροών σε βάρος του σέκελ. Το σέκελ είχε εξασθενήσει ελαφρώς έναντι του δολαρίου, αλλά επιτάθηκαν οι τάσεις ενίσχυσής του από τα τέλη Σεπτεμβρίου, παρά το γεγονός ότι το Ισραήλ εισήλθε στο δεύτερο εθνικό κλειδώμα (lockdown) εντός έξι μηνών καθώς προσπάθησε να ανασχέσει τη σημαντική αύξηση των κρουσμάτων κοροναϊού.

Η **Goldman Sachs** αξιολόγησε ότι το κλειδώμα θα "επιβάλλει οικονομικές συνέπειες σε μια ήδη εύθραυστη προοπτική οικονομικής ανάπτυξης". Η έκθεση σημειώνει ότι αν και οι εγχώριες εξελίξεις είναι σημαντικές, τελικώς η ισορροπία και η πορεία του σέκελ θα καθορισθεί περισσότερο ως συνάρτηση των εξωτερικών παραγόντων, ιδίως της τεχνολογίας, όπου οι χρηματιστηριακές εταιρείες επανήλθαν σε ισχυρότερη ανοδική πορεία. Σημαντικός παράγοντας είναι και η αντίδραση της Κεντρικής Τράπεζας του Ισραήλ κατά πόσον δηλαδή θα επιτρέψει στο σέκελ να ενισχυθεί ή εάν θα αγοράσει μικρότερα ποσά ξένου νομίσματος για να το αποδυναμώσει, κάτι που βεβαίως δεν είχε αποφύγει να το πράξει συστηματικά στο παρελθόν. Τον Σεπτέμβριο η Κεντρική Τράπεζα αγόρασε 280 εκατ. δολ. σε ξένο νόμισμα, έναντι 14 δις. δολ. μεταξύ Ιανουαρίου και Αυγούστου.

**Πρεσβεία Τελ Αβίβ
Γραφείο
Οικονομικών &
Εμπορικών
Υποθέσεων**

**3 Daniel Frisch, Tel Aviv
Τηλέφωνο : (+972) -03-6094981,
6953060
e-mail : ecocom-telaviv@mfa.gr
<https://agora.mfa.gr/index.html>**

*Το Γραφείο ΟΕΥ Τελ Αβίβ
είναι στη διάθεση των επιχειρήσεων
που επιδιώκουν την προώθηση των
προϊόντων και υπηρεσιών τους στην
αγορά του Ισραήλ.*

*Πα ρα κ α λ ο ύ μ ε ν α μ α ς
αποστέλλετε σχετικούς αιτήματα και
τυχόν παρατηρήσεις σας.*

Ολοκλήρωση ιδιωτικοποίησης ισραηλινής κρατικής εταιρείας αμυντικού υλικού

Ο υπουργός Άμυνας Benny Gantz ανακοίνωσε την Πέμπτη ότι έχει εγκριθεί επίσημα η ιδιωτικοποίηση της Israel Aerospace Industries (IAI) . Σύμφωνα με ανακοίνωσή του, κατόπιν εκτενούς ανάλυσης των υποβληθεισών προσφορών από τα στελέχη του Υπουργείου Άμυνας, σε συνεργασία με την Κυβερνητική Αρχή Εταιρειών και το Υπουργείο Οικονομικών, αποφασίσθηκε η ιδιωτικοποίηση, συγκεκριμένου ποσοστού, του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Σύμφωνα με το σχέδιο που εγκρίθηκε την Πέμπτη το απόγευμα, το κράτος δύναται να πωλήσει έως και το 49% των μετοχών της IAI μέσω δημόσιας προσφοράς στο Χρηματιστήριο του Τελ Αβίβ. Ο αναπληρωτής διευθυντής της Κυβερνητικής Αρχής Εταιρειών, Ori Sheinin, υπολόγισε ότι η προσφορά θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί εντός έξι μηνών, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει επιτευχθεί νέα συμφωνία εργασίας με τους υπαλλήλους της εταιρείας που θα επιλύσει το ζήτημα των υπερβολικών μισθών που είχαν πληρωθεί και θα επέτρεπε αποζημίωση βάσει απόδοσης. Η Κυβερνητική Αρχή Εταιρειών εκτιμά ότι η προσφορά δεν θα υπερβαίνει το 35% των μετοχών της εταιρείας. Πέρα από αυτό το επίπεδο, απαιτείται περαιτέρω έγκριση από την επιτροπή ιδιωτικοποιήσεων. Η IAI έχει αποτιμηθεί στο παρελθόν στα 12 δις σέκελ (3 δις €). Σημειώνεται ότι αρχικά η κυβέρνηση προτίθεται να προσφέρει στο κοινό το 25% των μετοχών της IAI εκτιμώντας ότι θα αποτιμηθούν από την αγορά σε ποσό τουλάχιστον 6 δις. σέκελ (1,5 δις ευρώ).

Διαδικτυακό σεμινάριο για προσέλκυση επενδύσεων στην Ελλάδα

Πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου διαδικτυακό σεμινάριο διάρκειας 75' το οποίο διοργάνωσε το Enterprise Greece σε συνεργασία με Γραφείο ΟΕΥ Τελ Αβίβ και το Ισραηλοελληνικό Επιμελητήριο που εδρεύει στο Τελ Αβίβ.

Κατόπιν σχετικών διαβουλεύσεων Γραφείου με το Ισραηλοελληνικό Επιμελητήριο το τελευταίο ανέλαβε την προώθηση στα μέλη του σχετικής πρόσκλησης συμμετοχής στο εν λόγω διαδικτυακό σεμινάριο το οποίο τιτλοφορήθηκε «Let Greece inspire you! An emerging investment destination». Τελικώς ενεγράφησαν 93 οι οποίοι και συμμετείχαν την ημέρα του σεμιναρίου και όπως διαπιστώθηκε διατήρησαν το αδιάπτωτο ενδιαφέρον τους καθ' όλην τη διάρκεια του.

Το σεμινάριο ξεκίνησε με μήνυμα του Πρέσβευς κ. Π. Σαρρή ο οποίος αναφέρθηκε στις εξαιρετικές πολιτικές σχέσεις των δυο χωρών στην παρούσα συγκυρία, καθώς τούτο πλέον προσδίδει δυναμική σε όλες τις εκφάνσεις των διμερών σχέσεων. Υπογράμμισε τη σημαντική συμβολή του Ισραηλοελληνικού Επιμελητηρίου στην ανάπτυξη δεσμών μεταξύ των επιχειρηματικών κοινοτήτων των δυο χωρών και στην προβολή στο Ισραήλ των θετικών εξελίξεων της Ελληνικής Οικονομίας.

Ο Πρόεδρος του Ισραηλοελληνικού Επιμελητηρίου κ. Σάμπυ Μιωνής, ακολούθως, αναφέρθηκε στις θετικές προοπτικές που παρουσιάζει η παρούσα συγκυρία που έχει φέρει κοντά όσο ποτέ άλλοτε τις δυο χώρες και εξέφρασε την αισιοδοξία του ότι μετά την αντιμετώπιση της πανδημίας θα υπάρξει σημαντική ανάπτυξη των διμερών οικονομικών σχέσεων.

Ακολούθως ο κ. Φιλίπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος του Enterprise Greece εξέφρασε την ικανοποίησή του για την πραγματοποίηση του σεμιναρίου υπογραμμίζοντας την ετοιμότητα του φορέα που προιστάται να συμβάλει στις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που θα ήθελαν να αναλάβουν στην Ελλάδα τα μέλη του Ισραηλοελληνικού Επιμελητηρίου καθώς και λοιποί ισραηλινοί.

Στο σεμινάριο έγιναν δυο παρουσιάσεις επιχειρηματιών οι οποίοι είχαν εξαιρετική επιχειρηματική πορεία στις δραστηριότητες που ανέπτυξαν στην Ελλάδα. Πρόκειται για τον κ. Αβιγκάντ Ceo Brown Hotels και τον κ. Ρώσogλου ιδρυτή και διευθύνοντα σύμβουλο της Haifa Group εταιρεία δραστηριοποιούμενη σε αγροτεχνολογία.

Ο κ. Cobi Biton Εκτελεστικός Διευθυντής του Ισραηλοελληνικού Επιμελητηρίου αναφέρθηκε στην ανάγκη να υπάρξουν συγκεκριμένες δράσεις για την ενημέρωση των ισραηλινών επιχειρηματιών και προς τούτο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την πραγματοποίηση του σεμιναρίου. Αναφέρθηκε στην ανάγκη να υπάρξει αποδελτίωση των κινήτρων και λοιπών δεδομένων που διαμορφώνουν το επενδυτικό πλαίσιο της Ελλάδος.

Ακολούθως ο κ. Ηλιάδης και ο κ. Στάμου, στελέχη του Enterprise Greece, έκαναν συνοπτική παρουσίαση του επενδυτικού περιβάλλοντος και της δυναμικής που παρουσιάζει η ελληνική οικονομία στην παρούσα συγκυρία. Απάντησαν σε ερωτήσεις των συμμετεχόντων και κατέστησαν σαφή τη διαρκή ετοιμότητα Enterprise Greece να καθοδηγήσει τους ενδιαφερομένους να επενδύσουν στην Ελλάδα, σε διαφόρους τομείς, ειδικώς δε σε εκείνους που παρουσιάζουν σημαντική δυναμική και είναι πολλά υποσχόμενοι στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Τέλος υπογράφων εξέφρασε ικανοποίησή του για πραγματοποίηση της συγκεκριμένης ενημερωτικής δράσης καθώς ολόένα και περισσότερο Γραφείο ΟΕΥ Τελ Αβίβ γίνεται δέκτης ερωτημάτων από ισραηλινούς αναφορικά με τις δυνατότητες ανάληψης επενδυτικής και επιχειρηματικής πρωτοβουλίας στην Ελλάδα. Προς τούτο υπογραμμίστηκε η ανάγκη να υπάρξει διαρκής επικοινωνία και με Enterprise Greece για συντονισμό προσπαθειών προς την υλοποίηση ενημερωτικών πρωτοβουλιών προς υλοποίηση ενημερωτικών δράσεων και προσέγγισης της επιχειρηματικής κοινότητας Ισραήλ.

Προβολή επενδυτικού περιβάλλοντος Ελλάδος

Σε δημοσίευμα στις 12 Νοεμβρίου στην εβραϊκή έκδοση του διαδικτυακού ιστοχώρου της οικονομικής εφημερίδας *Calcalist* αναφέρεται ότι μετά την επιτυχημένη αντιπαράθεση με την πανδημία, οι Έλληνες είδαν ότι μπορούν να εκμεταλλευτούν την θετική συγκυρία, καθώς αποκόμισαν διεθνώς εγκωμιαστικά σχόλια, προκειμένου να προωθήσουν το πρόγραμμα προσέλκυσης φυσικών και νομικών προσώπων εκτός Ελλάδας, που θα ήθελαν να μετακομίσουν στη χώρα.

Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος «προσέλκυσης», η Ελλάδα εγγυάται, όπως καταγράφεται στο εν λόγω δημοσίευμα, σε όποιον επιλέξει να μεταναστεύσει στη χώρα, φορολογική απαλλαγή στο ήμισυ του εισοδήματός του (ο φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα για εισόδημα άνω των 40.000 ευρώ ανέρχεται στο 44%).

Η εν λόγω φορολογική απαλλαγή θα ισχύει για κάθε εργαζόμενο που επιθυμεί να μεταφέρει τη φορολογική του έδρα στην Ελλάδα και για μέγιστη περίοδο 7 ετών, ανεξάρτητα από την εθνικότητα και το είδος της εργασίας του. Η πρόταση θα ισχύει επίσης για τους Έλληνες υπηκόους που ζουν σήμερα σε άλλες χώρες και επιθυμούν να επιστρέψουν.

Σύμφωνα με το δημοσίευμα η Ελλάδα έχει κερδίσει πολλούς επαίνους από τη διεθνή κοινότητα για τον τρόπο που αντιμετώπισε την πανδημία κατά το πρώτο κύμα την παρελθούσα Άνοιξη. Ωστόσο αυτές τις μέρες, αναφέρει το δημοσίευμα, η χώρα βρίσκεται υπό περαιτέρω περιορισμό της οικονομίας και μέτρων απαγόρευσης, σε μια προσπάθεια να ανασχεθεί το δεύτερο κύμα της πανδημίας που έχει ενσκήψει παγκοσμίως. Το δημοσίευμα αναφέρει ότι η κεντροδεξιά κυβέρνηση του Κ. Μητσοτάκη ενδιαφέρεται να προσελκύσει επενδύσεις στη χώρα, αφού η αριστερή κυβέρνηση που κυβέρνησε την Ελλάδα για λίγο πάνω από τέσσερα χρόνια ήταν, λιγότερο φιλική προς τις επιχειρήσεις. Η σημερινή κυβέρνηση, συνεχίζει το δημοσίευμα, ενδιαφέρεται τόσο για την προσέλκυση αλλοδαπών στην Ελλάδα όσο και για την αναστροφή του κύματος εξόδου από τη χώρα σημαντικού κεφαλαίου επιστημόνων (*brain drain*), καθώς μια κίνηση επαναφοράς προς την χώρα θα αποτελούσε το σημείο καμπής της Ελλάδας προς την ανάπτυξη, μετά την τεράστια κρίση χρέους που διήρκεσε περίπου μια δεκαετία.

Παράλληλα το δημοσίευμα αναφέρει ότι σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομία της Ελλάδας αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 9% έως το 2020, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να παραμείνει στο 18% έως το τέλος του έτους, σημαντικά χαμηλότερο από το επίπεδο κατά την περίοδο κρίσεως χρέους όταν έφθασε στο ύψος του 30%, αρκετά υψηλότερο από τις λοιπές χώρες της Ευρώπης.

Υπάρχει επίσης αναφορά στο δημοσίευμα για το γεγονός ότι η *Microsoft* και η *Volkswagen* έχουν ήδη ανακοινώσει ότι σκοπεύουν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις στην Ελλάδα, αλλά σημειώνεται ότι η χώρα χρειάζεται πολύ μεγαλύτερη βοήθεια για να αντιμετωπίσει τον συνδυασμό της κρίσης χρέους και της πανδημίας του κοροναϊού. Υπογραμμίζεται ότι η κυβέρνηση στην Αθήνα επικεντρώνει τις προσπάθειές της για προβολή του νέου θεσμικού πλαισίου προσέλκυσης επενδυτών στο Ηνωμένο Βασίλειο, εν μέρει λόγω της εκτίμησης ότι ένας σημαντικός πληθυσμός θα αναγκαστεί να εγκαταλείψει την οικονομική έδρα του και να εγκατασταθεί αλλού μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας *Brexit*. Αυτό συμβαίνει επειδή οι πολίτες της Ένωσης που ευρίσκονται στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα είναι αυτόματα επιλέξιμοι για άδεια εργασίας. Σημειώνεται από πλευράς μας ότι το δημοσίευμα αυτό έρχεται να επικυρώσει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον ισραηλινών επενδυτών για το ισχύον επενδυτικό θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδος.

Σε δημοσίευμα, στην ηλεκτρονική αγγλική έκδοσή της, ο ιστοχώρος *Arutz Sheva* προβάλλει τα πλέον δημοφιλή παγκοσμίως προγράμματα απονομής «*Golden Visa*» μέσω αγοράς ακινήτων. Σύμφωνα με την ηλεκτρονική εφημερίδα πρόκειται για εκείνα της Ελλάδος και της Πορτογαλίας.

Σύμφωνα με το δημοσίευμα αναφέρεται ότι συνολικά 7.903 κύριοι επενδυτές και 23.618 εξαρτώμενα μέλη (ανιόντες και κατιόντες πρώτου βαθμού) έχουν αποκτήσει άδεια διαμονής στην Ελλάδα μέσω του προγράμματος *Golden Visa* έως τον Σεπτέμβριο του 2020, επικαλούμενο στοιχεία του *Enterprise Greece* (την επίσημη υπηρεσία του ελληνικού κράτους που είναι επιφορτισμένη με την προώθηση επενδύσεων και διεθνών επιχειρήσεων στην Ελλάδα όπως αναφέρει ειδικώς).

Παράλληλα αναφέρει ότι συνολικά, 9.015 επενδυτές και 15.431 μέλη των οικογενειών αυτών των επενδυτών επωφελήθηκαν από το πρόγραμμα *Golden Visa* της Πορτογαλίας μεταξύ των περιόδων Οκτωβρίου 2012 και Ιουλίου 2020, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της *SEF (The Portugal Immigration and Borders Service)*.

Στη συνέχεια του δημοσιεύματος παρατίθεται συγκριτική ανάλυση των δύο προγραμμάτων στην οποία καταγράφεται λεπτομερώς το ισχύον καθεστώς και στις δύο χώρες (<http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/290866>).

Προκήρυξη μεγαλύτερου ηλιακού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε Ισραήλ

Το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Ενέργειας, η Ισραηλινή Αρχή Γης και η Αρχή Δημόσιων Υπηρεσιών Ηλεκτρισμού δημοσίευσαν χθές το τεύχος προκήρυξης διαγωνισμού για την κατασκευή του μεγαλύτερου ηλιακού σταθμού στο Ισραήλ, κοντά στην πόλη *Dimona*. Το έργο εκτός από την παραγωγή ηλιακής ενέργειας αφορά επίσης και τη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος αποθήκευσής της σε μπαταρίες. Συνολικά 27 κοινοπραξίες από διάφορες χώρες υπέβαλαν αιτήσεις κατά τη διαδικασία προεξέτασης, έναν άνευ προηγουμένου αριθμός, υποδεικνύοντας το μεγάλο ενδιαφέρον που προκάλεσε το έργο στο Ισραήλ και παγκοσμίως. Ο σταθμός παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, ο οποίος θα εκτείνεται σε πάνω από 3.000 *dunams (750 στρέμματα)* θα παράγει ηλεκτρισμό χρησιμοποιώντας φωτοβολταϊκή τεχνολογία, ενώ μέρος της παραγόμενης ενέργειας θα αποθηκεύεται. Σκοπός του είναι να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της κυβέρνησης για κάλυψη του 30% των αναγκών του Ισραήλ από ανανεώσιμες πηγές έως το 2030.